

Seminarium Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych

na temat:

Geopark MORASKO – GEOGRAFIA dla społeczeństwa

22-23 kwietnia 2015

Kampus Morasko, *Collegium Geographicum*

Poznań, ul. Dziegiełowa 27,
Mała Aula im. Tadeusza Bartkowskiego

Planeta Ziemia powstała ponad 4,5 mld lat temu. Po burzliwym etapie formowania litosfery, rozwinęła się hydrosfera, w której to narodziło się życie. Za życiem podążyła ewolucja atmosfery z tlenem, niezbędnym dla wszystkich późniejszych złożonych organizmów, także ludzi. Oblicze dzisiejszej Ziemi jest wypadkową długiego procesu przemian zachodzących w trudnej do wyobrażenia dla człowieka głębi czasu. Piękno Ziemi widoczne w zróżnicowaniu form, stanowi o jej bogactwie tworzącym dom – *oikos* – świata ożywionego. Każdy zakątek Ziemi jawi swoje własne piękno, stwarza swój własny, swoisty dom. Oblicze polskiej ziemi, które nas otacza, natura ukształtowała ostatecznie w nawracających czasach Wielkich Chłódów. Przynosiły one setki metrów lodu, który niczym wędrujący rzeźbiarz kształtował jej powierzchnię. Ziemia wielkopolska rzeźbiona była lodem niedawno. Geomorfolodzy nadali jej miano rzeźby młodogłacialnej. Obszar obejmujący Moraskę i Dziewiczą Górę, znajduje się na linii spoczynku lądolodu. Dzieli ją brama zwana Poznańskim Przełomem Warty, którą przebijały się masy wód, kierujące się ku północy. Tutaj też rzeźbione były przez lód i wodę rynny przyszłych jezior, spod lodu wytapiały się ich przyszłe misy. Formowały się z piasków i żwirów równiny sandrowe. Wysoczyzny morenowe zasobne w gliny stały się z czasem tworzywem dla żyznych gleb, przyszłych pól.

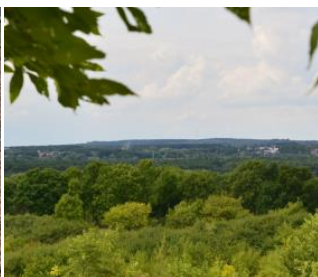
Dziś nie ma już ówczesnego Wielkiego Rzeźbiarza – Białego Olbrzyna, lecz dzieło jego pozostało. Ślady jego życia są jeszcze widoczne. Uczą o potędze przyrody, przypominają o głębi czasu i przemijaniu. W młodogłacialnym krajobrazie wielkopolskim rejonu Moraska jest jeszcze jeden, szczególny fenomen natury – meteorytowe kratery – pozostałości kosmicznego impaktu, obiektu unikalnego w skali kraju i kontynentu europejskiego.

W życiu naukowym i społecznym, po dostrzeżeniu wagi BIORÓŻNORODNOŚCI zagrożonej rozwojem cywilizacji, wzrosło także zrozumienie wartości GEORÓŻNORODNOŚCI. Dla zwrócenia uwagi na znaczenie przyrody nieożywionej powoływane są GEOPARKI. Z jednej strony, sprzyjają one ochronie dziedzictwa przyrody nieożywionej i powiązanego z nią świata ożywionego, służą wartościom naukowym i skuteczniejszej edukacji społeczeństwa opartego na wiedzy, z drugiej strony, oddziaływania geoparków wspierają rozwój lokalnych inicjatyw gospodarczych, prowadzonych w zgodzie z ideą zrównoważonego rozwoju, w dziedzinach takich jak turystyka, zwłaszcza GEOTURYSTYKA. Powoływanie geoparków łączy się z dbałością o miejscowe dziedzictwo kulturowe – obiekty historyczne i zabytki archeologiczne. Idea geoparku może sprzyjać promocji tradycyjnych rzemiosł, rzadkich zawodów, działaniom takim jak rewitalizacja młynów wodnych czy wytwórczość garncarska, kowalstwu czy rozwojowi pszczelarstwa. Może pomóc w odkrywaniu zapomnianej tożsamości lokalnych miejscowości – jak dawne, sięgające początków polskiej państwowości wsie służebne – wyspecjalizowane w swoim działaniu za czasów piastowskich – Złotniki, Psary, Łagiewniki czy Kobylniki. Idea geoparku służy człowiekowi i środowisku przyrodniczemu, łącząc harmonijnie dziedzictwo przyrody nieożywionej, ożywionej z dziedzictwem kulturowym.

Na terenie Polski status prawny geoparku uzyskały dotąd trzy obszary, są nimi Łuk Mużakowa, Góra Św. Anny i Karkonosze – w tym pierwszy z nich zdobył status europejski. Kolejne polskie geoparki znajdują się w zaawansowanym etapie organizacji. Jako przedstawiciele środowiska naukowego uważamy, iż środkowa Wielkopolska, obejmująca obszary w granicach miasta Poznania i sąsiednich gmin, stanowi w tym względzie wysoki przyrodniczy potencjał, wzbogacony wybitnym dziedzictwem kulturowym. Idea powołania geoparku w rejonie Moraska wyrażona została przed dwoma laty przez Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza prof. Leszka Kasprzaka. Niniejszym ideę tą pragniemy przedyskutować w szerszym gronie badaczy oraz przedstawicieli instytucji związanych z ochroną przyrody i samorządów lokalnych. Proponowane Państwu Seminarium Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych stanowi w tym zakresie dyskusję inicjującą. Jako punkt wyjściowy przyjęliśmy szeroko ujęte spojrzenie badawcze, ukazujące potencjał, uzasadniające ideę powołania geoparku, zmierzające do wspólnego nakreślenia jego kształtu. Prosimy o opinie i wsparcie dyskusji przez przedstawicieli lokalnych samorządów i instytucji państwowych związanych z ochroną zasobów przyrody. Niniejsze spotkanie, jak uważamy, stanowi wstęp do dyskusji w szerszym gronie zainteresowanych podmiotów.

KRATER W REZERWACIE METEORYT MORASKO

WIDOK NA MASYW GÓRY MORASKIEJ
z PRAWEGO BRZEGU WARTY

WNGiG październik 2012
NAJWIĘKSZY METEORYT W POLSCE

BADANIA W REZERWACIE METEORYT
MORASKO sierpień 2012

W ramach Seminarium, planowane są krótkie wystąpienia 10-15 minutowe oraz towarzyszące wystąpieniom dyskusje, w tym podsumowująca z udziałem wszystkich uczestników. W załączeniu przesyłamy plan wystąpień. Bardzo zachęcamy do uczestnictwa w spotkaniu. Prosimy o potwierdzenie obecności, kierowane na adres Mirosława Makohonienko – makoho@amu.edu.pl (lub kontakt telefoniczny 061-829-6215, kom. 519-340-487).

Z wyrazami szacunku - Komitet Organizacyjny

Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM

Dziekan Wydziału – Prof. UAM dr hab. Leszek Kasprzak

Prof. zw. dr hab. Andrzej Kostrzewski

Prof. zw. dr hab. Janina Borysiak

Prof. zw. dr hab. Tomasz Kaczmarek

Prof. zw. dr hab. Zygmunt Młynarczyk

Prof. UAM dr hab. Andrzej Macias

Prof. UAM dr hab. Mirosław Makohonienko

Prof. UAM dr hab. Zbigniew Zwoliński

Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich

Prof. UAM dr hab. Grzegorz Rachlewicz

Stowarzyszenie Archeologii Środowiskowej SAS

Prof. UAM dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke

Sekcja Geomorfologii Studenckiego Koła Naukowego Geografów im. Stanisława Pawłowskiego

Przewodniczący Sekcji Geomorfologii – mgr Paweł Matulewski

studenci specjalności „Ekologia miasta” - Nella Waszak i Paula Wysocka

kontakt: Mirosław Makohonienko: makoho@amu.edu.pl
tel. 61-829-6215, kom. 519-340-487

**Seminarium przygotowane zostało w ramach ogólnokrajowych obchodów
DNIA GEOGRAFA organizowanych w roku 2015
przez Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM**

REZERWAT METEORYT MORASKO